

## Posudek oponenta bakalářské diplomové práce

Diplomová práce Lukáše Plánky s názvem „Partnerský výběr u bodlinatky sinajské *Acomys dimidiatus*“ má včetně 5ti stran příloh celkem 38 stran. Literární přehled je rozsáhlý, seznam literatury zahrnuje 108 položek.

Téma je zajímavé a aktuální, různé druhy hlodavců se používají jako modelová zvířata pro výzkum sociálních vztahů, zejména těch monogamních. Bodlinatky představují v tomto kontextu poněkud zvláštní případ, protože jejich reprodukční systém ve volné přírodě není dosud známý a lze na něj usuzovat jen podle chování zjištěného v laboratoři.

Úvodní rešerše je obsáhlá, poměrně úsporná a dobře srozumitelná. Autor si dal záležet aby citoval původní práce, což ho místy dovedlo až k Darwinovi. Příklady různých typů partnerského výběru jsou uváděny na širokém spektru druhů od bezobratlých přes ryby, ptáky až po gibony. Myslím, že by práci prospělo soustředit se více na hlodavce a zejména příbuzné skupiny, což jsou v tomto případě pískomilové, v dalším sledu skupina Murinae. **Jaký reprodukční systém a partnerské preference vykazuje pískomil mongolský?**

Kapitola představující studovaný druh je velmi krátká, přímo odbytá, pouhé dva odstavce. Je mi známo, že o sociálním životě a chování bodlinatky sinajské se mnoho neví, ale jiné druhy bodlinatek na tom nejsou tak zle a práci by rozhodně prospělo kdyby si čtenář mohl udělat zevrubnější představu. K dispozici jsou také nepublikované výsledky diplomových prací, ať už od nás nebo z Prahy. **Jaké reprodukční systémy se předpokládají u ostatních druhů rodu *Acomys* a podle jakých behaviorálních parametrů na ně autoři usuzují?**

Použitá metodika je dobře zvolená, T-labyrint umožňuje souběžné testování pachových a přímých preferencí. V kapitole „Příprava před experimentem“ popisujete jen přípravu na test věrnosti, chybí popis přípravy zvířat na test sexuální zkušenosti. **Jaké bylo stáří zvířat? V jakých skupinách byla před pokusem držena? Jak jste zamezili páření ve skupinách? Byly testované samice v estru?**

Chybí popis metodiky odebrání vaginálních stěrů nebo alespoň odkaz na použitou metodiku. **Jakou metodu jste použil k odběru a fixaci stěrů?**

Interpretaci zjištěných výsledků může komplikovat fakt, že používáte samice v poporodním estru. Jak dokumentují studie na potkanech, chování samic v poporodním estru vůči samcům se může lišit od chování samic v „normálním“ cyklickém estru. Samice bude určitě ovlivněna tím že má novorozená mláďata a kontaktem s cizím samcem by riskovala konflikt se svým samcem případně infanticidu. Při velikosti prenatalních investic bodlinatek může ochrana proti infanticidě hrát významnou roli. Určitě by bylo zajímavé srovnání s preferencemi samic v cyklickém estru. Samice *A. dimidiatus* ze stejné skupiny vykazují synchronizaci behaviorální receptivity, čehož by se dalo při experimentech dobře využít.

Test sexuální zkušenosti podle autora neukazuje žádný trend, ovšem při pohledu na grafy je zřejmé že obě pohlaví mají sklon preferovat spíše nezkušené jedince. Při  $n = 5$  není statistická průkaznost rozhodující kritérium. **Jak byste interpretoval preference pro nezkušené jedince?**

V úvodu i v diskusi se několikrát objevuje tvrzení, že všeobecnou charakteristikou samicí reprodukční strategie je vytváření monogamních svazků. Nemůžu si odpustit poznámku jestli toho prohlášení, o odstavce níže vyvrácené výsledky genetických studií, neodráží spíše zbožné přání autora a školitele.

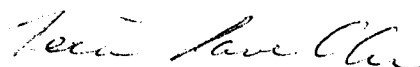
V závěru diskuze chybí jakékoliv zakončení textu, autor si prostě řekl, že už to stačí a nechal toho. Na tomto místě bývá zvykem popsat plány pro magisterskou práci. **Jaké pokusy připravujete pro magisterskou práci?**

Formální poznámky:

V tabulce 7 na str. 36 došlo ke zmatení koncovek v popisu tabulky i v tabulce:  
(ne)zkušeného- měla by být ženská koncovka  
Při citaci kapitoly z knihy je třeba uvést kompletní citaci dané knihy včetně editorů.

Přes uvedené připomínky práci hodnotím celkově kladně. Tvoří bezesporu kvalitní základ pro budoucí magisterskou práci.. Domnívám se proto, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě a ke kladnému hodnocení.

V Českých Budějovicích 16. ledna 2012



RNDr. Věra Pavelková Ph.D.